

מענין לענין *

אחת-שעה משחק ל היט ל ר - אל
הנאציסטים.

לא! בהחלט אני אומר: אילו הייתי מנהיג של הפועלים, לא הייתי מריע תרועת-נצחון באסיפות קולניות. עדיין יש אמת בתמיה הידועה של סוקראטס: „מה עשיתי רעה, שקליאון משבח אותי?“ - אם יהודים בעלי-בתים מצביעים בעד מפלגה, שהדגל האדום, המהפכה הסוציאליט ומלחמת-המעמדות הם יסודות קיומה הסוציאליסטי, סימן רע הוא למפלגה. סימן, שהיא עצמה נעשתה בעל-ביתית. סימן, שאין עוד ב„חבריה“ שאיפה עזה לחירות ושינוי-מצב הן בתור סוציאליסטים והן בתור ציוניים. סימן, שנעשתה „מפלגת-הממשלה“: תקיפה כלפי פנים וְתורנית-פשרנית כלפי חוץ. והרי באמת הממשלה הארצישראלית, שהיא ידועה לנו ב„חבתה“ הגדולה לציוניות וסוציאליסמוס כאחד, מחבבת ומלטפת מפלגה זו דוקה ובוחרת בבאי-כחה של זו לבוא בדברים עמהם על עסקי הבית הלאומי - מפני שאינם „קיצונים“ ואינם „מסוכנים“ לה כלל וכלל. ובכן אין המפלגה „מסוכנת“ כלל וכלל גם לבעלי-הבתים שלנו, שתמיד הם רגילים לילך עם התקיף באותה שעה. - הרי זהו פירושה של הצבעת בעלי-בתים ציוניים בעד מפלגה ציונית-סוציאליסטית - זה ולא אחר. ואם זהו נצחון-

XI. נצחון וְחֶשֶׁשׁ בּוֹ

אילו הייתי מנהיג של מפא"י, או של „גוש-העבודה“, לא הייתי שמח בהצלחה הגדולה, שנחלה מפלגתי בבחירות להקונגרס הציוני הייח, ולא הייתי מאסף אסיפות בשם הקולני: „מנצחון להגשמה“.

בארץ-ישראל קבלה מפא"י (ביחד עם „הפועל המזרחי“ ו„הפועל התימני“) 70 אחוז מכל הקולות, בפולניה ובשאר ארצות - 46 אחוזים או קרוב לזה. והאמנם יש תמים בינינו, שחושב באמת, שכמעט שלשת רבעים של הבוחרים בארץ-ישראל הם סוציאליסטים, ובחוץ-לארץ מגיעים הסוציאליסטים בין הציוניים למחצה או קרוב למחצה? -

ובכן אחת משתי אלו: או זיופים יש כאן - ועל נצחון מושג באופן כזה ודאי אין לשמוח; או בחרו בסוציאליסטים המוני-יהודים בלתי-סוציאליסטים, - מה שקוראים בגרמנית Mitläufer ובעברית - „גְרוֹרִים“: בני-אדם מחוסרי השקפת-עולם מסוימת, שהיום הם נגררים אחר מפלגה זו, שהשעה משחקת לה, ומחר יבגדו בה ויעזבו אותה ויִסְפְּחוּ למפלגה מתנגדת לזו מן הקצה אל הקצה. וכי על נצחון בעזרתם של „גְרוֹרִים“ כאלה יש להתריע? - כבר ראינו בגרמניה, כיצד עברו מיליונים של מארקסיסטים כביכול בשעה

* עיין „ביתר“, הנרך הקודם.

אין זה אלא נצחון של פירגון – ולכל היותר, נצחון מעורר חששות הרבה. יש שמשוחף משמין – וסימן רע הוא לו.

XII. "צדק ויִשְׁרָאֵל"

עוד לא יבשה הדיו מעל הפרוטוקולים של הפארלמנט האנגלי, שבו קבלו מיניסטרים אנגליים בדברים חמים ונמרצים על מצבם הנורא של יהודי-גרמניה, – וכבר פירסם מיניסטר אנגלי את הענין של "מלֶוּה-הַפְּתוּחָה", על-פי הרצאת-פְּרֶנְטֶש, שהוא מכוון כולו לנבֶל את שם-ישראל: להציג את היהודים בפני העולם כולו בתור "מנשלים". על 889 "מנושלים" לפי דברי-הממשלה, או על 570 "מנושלים" לפי דברי היסוכנות היהודית, תוקעים בשופר גדול בפארלמנט האנגלי ובהם מבססים את הצורך במלֶוּה מיוחד, שחצי-מיליון ממנו (ולפי תיקון חצי-רשמי – זרקי רבע מיליון) יוקח בשביל קומץ של פלחים או אריסים, שברובם קבלו פיצויים בסכום, שלא חלמו עליו מעולם. ובכל הנאום של "המיניסטר הציוני", שנשמתך על הנציב, שנחשב בעיני-רבים ל"אחד מחסידי אומות-העולם", לא נזכר לא הבית הלאומי ולא המאנדאט בחלקן המתניחם ליהודים, לא ההתחייבויות הבין-לאומיות של אנגליה לישראל ולא המפעל הציוני בכללו (עיין המכתב מלונדון ב"הארץ" מיום כ"ז בתמוז, ש"ז).

ולא עברו אלא עשרה ימים – וכבר נשא הנאום של סיר קונליף ליסטר פרי. נתפרסם במהירות יתרה – בלתי-אנגלית כלל וכלל – "חוק-הגנת-האריסים", שעל-פיו כל אריס, שעבד אדמה של בעל-אחוזה רק שנה אחת, עושה אי-אפשר לקנות אדמה זו מבעל-האחוזה, וכל רועה, שרעה את צאנו על

אדמה זרה אפילו לא במשך חמש שנים רצופות, אלא במשך חמש שנים משבע שנים (בהפסקות), אף הוא עושה אי-אפשרית את מכירתה של אדמה זרה זו. והרי אין לך ילד, שלא יבין דבר פשוט זה: להפלחים אין קרקע מיותר למכור, ובכן יכולים היהודים לקנות קרקעות רק מבעלי אחוזות גדולות. אחוזות כאלו נעבדות על-ידי אריסים-חוכרים; ואם די לאריס לחכור אדמה של אחוזה גדולה רק לשנה אחת כדי לעשות את מכירתה בלתי-אפשרית, הרי נסתם הגולל על כל קנית-קרקע מצד היהודים. ואם אחר כל אלה נאמר בחוק, שאין כוונתו לאסור מכירת-קרקע בכלל, אין לפנינו אלא אחיזת-עינים פשוטה.

וממשלתנו יודעת לאחז את העינים באופן מצוין. באותו יום, שנתפרסם מלֶוּה-הַפְּתוּחָה בצירוף הדין-והחשבון של פְּרֶנְטֶש, מלֶוּה, ששמונים אחוז ממנו נצא לערביים, זרקה ממשלתנו עצם לפועלים העבריים: הבטיחה באופן חצי-רשמי שליש של העבודות הצבוריות לפועלים העבריים. אם תקיים הבטחה זו – ספק גדול הוא. אבל לעת-עתה ישקטו הפועלים ולא יתרגזו ביו ת. ר. מובן, שידבר" שלהם ו"הארץ" העוזר על-ידיהם יכתבו מאמרים "נרגזים" אחדים. בלא זה אי-אפשר: הרי צריך לצאת ידי חובה כלפי הקהל העברי, שהוא אופוזיציוני ברובו. אבל שליש של העבודות הצבוריות לפועלים העבריים הרי אינו דבר קטן... וחמת-הפועלים שִׁקְבָה.

ואף להבורגנים זרקו עצם. ירושלים צמאה למים, וסובלים היהודים ביחוד, שהרי לערביים יש בורות ויש חמורים מביאים מים מן המעיינות, והערביים אף מוכרים מים ליהודים בכסף. ובכן מפרסמים בעצם היום, שנתפרסם

בו „חוק הגנת-האריסים“, הודעה רשמית, שירושלים תקבל הספקת-מים מכספי-המלֶוה, ואפילו מאוצר-הממשלה עד שיתאשר המלֶוה. ומה תבקש עוד, אתה היהודי? — Herz, was willst du noch?

הקולונל וויג'וואוד שאל בפאר-למנט את סיר קונליף ליסטר: למה הוא דואג כל-כך לפלחים ולאריסים הערביים ואינו דואג באותה מידה לאברים ואריסים אנגליים? — ואנו היינו מוסיפים: למה אין הממשלה האנגלית דואגת לאכרים ואריסים בכל המושבות האנגליות ודואגת רק ל„ערביים המסכנים“? — הקולונל התמים! כלום לא מצא תשובה על שאלתו בדבריו של המיניסטר עצמו? — הערביים הם „בני-הארץ“ ואילו היהודים בארצם ההיסטורית, בארץ המובטחת להם על-ידי התנ"ך ועל-ידי הכרזת-באלפור, שנתאשרה על-ידי 52 מדינות, אינם אלא „מהגרים“, כלומר, זרים „בבית הלאומי“ שלהם, שהם יושבים בו אפילו על-פי הֶרְקֶרט סְמוּאֵל, הראשון לממעטי-הדמות של הציונות, „במשפט ולא בחסד“...

ואולם מרום-קיצה של הצביעות הם הדבורים על „הצדק והישר“ שבמלֶוה-הפתוח וב„חוק-ההגנה על האריסים“. לשש-מאות אלף יהודי-גרמניה, סְלַתָּה וּשְׁמֶנָה של אומה עתיקה ושל מדינה גדולה, לשישים רבוא של יהודים, שמענים אותם בכל מיני עינויים ומכריחים אותם לברוח מארץ-מושבם, אין הישר והצדק מחייבים לדאוג. שיהא להם מקום להניח את ראשם. ואולם לשמונה מאות ושמונים ותשעה (יותר נכון — לחמש מאות ושבעים) פלחים, שקבלו ברובם פצויים הגונים. מאד וכל עבר-ה-הירדן השומם לפניהם, מחייבים „הישר

והצדק“ של ממשלתנו לדאוג ולסוֹר עליהם מאות אלפים לירות, שהיהודים המגורשים והמדולדלים ישלמו אותן בכל מיני מס ומכס (שהרי מנין כל עודף עצום זה באוצרה של ממשלתנו אם לא מן הכספים המוכנסים על-ידי היהודים? מפני-מה אין עודף כזה לממשלות של עבר-הירדן, סוריה, עיראק, ועוד?). כך מחייבים „הישר והצדק“, שהאנגלים אוהבים להתפאר בהם תמיד. יתר על כן: שישה-עשר מיליוני-היהודים, שהכרזת-באלפור החגיגית ניתנה לכולם, אינם באים בחשבון כלל וכלל בשעה שמדברים על חוסר-קרקע, שהרי להם יש 8 אחוזים של כל הקרקעות שבארץ, ואילו לערביים „המסכנים“ יש „רק“ 92 אחוזים מהם. כי מה הם שישה-עשר מיליוני-בנים של אומה גדולה ואומללה, שנתנה לעולם כולו אלהים ומוסר ומאות של גאונים בכל ענפי המדע והיצירה האנושיים — והכל רודפים אותה, ומקום אין לה להניח את ראשה הָדוּוּי, לעומת שש-מאות אלף של פלחים ובידואים שבארץ-ישראל? — בוודאי ובוודאי הפלחים והבידואים קודמים. כך מחייבים „הישר והצדק“ של הממשלה „הנאורה“ שלנו — ומי אנו, שנעז להרהר אחר מידותיה? —

XIII. עֲשִׂית קְדוֹשִׁים

המאורעות של הימים האחרונים בארץ עוררו בי פליאה.

הממשלה הרוסית הצאָריסטית, הגסה, העריצה, ידעה רק דבר אחד: לרדוף ולאסור ולענות את כל מי שהתנגד לה. כך ידעת לעשות גם הממשלה הרוסית הסובייטית, היורשת של הצאָריסמוס, וכך ידע לעשות מוסוליני בשעתו, וכך נוהג היסלר בזמננו.

הממשלה האנגלית הנאורה והפיקחית יודעת זה עשרות בשנים, שעל-ידי רדיפות ומאסרים מרבים רק „קדושים“ בעולם, שהם נעשים המתנגדים העקשנים ביותר להממשלה הרודפת אותם. ולפיכך אין הממשלה האנגלית בזמננו רודפת ואוסרת ומושיבה בבית-האסורים את האפוזיציונרים הקיצונים ביותר. היו ימים, שנתנה מקלט בארצה אפילו לאנארכיסטים. — ולא הפסידה על-ידי כך. ואף בשנים האחרונות לא שמענו באנגליה על „מפלגות בלתי-ליגאליות“ ורדיפתן. ורק בארץ-ישראל נרדפת מפלגה אפוזיציונית — ותהא אפילו אפוזיציונית ציונית קיצונית. — שסוף-סוף היא נשענת על המאנדאט ועל קבר-הלאומים ודורשת רק שיקימו את המאנדאט ככתבו וככוונתו. לי יאמרו: אף המפלגה הקומוניסטית נרדפת כאן. אבל כלום יש דמיון כל-שהוא בין מפלגה „בלתי-ליגאלית“ כזו, שדורשת רק את קיום ההכסחה ליהודים בשלמותה, ובין הקומוניסטים, שמתנגדים למאנדאט ולכל המשטר הקיים? וכלום אין הרודפים מבינים, שעל-ידי רדיפות אלו ייצרו בידים קדושים, שיעבדו בסתר במקום לעבוד בגלוי ושיהיו הולכים ונעשים קיצונים יותר ויותר בה במידה, שהרדיפות נגדם תגדלנה יותר ויותר? —

אבל פליאה זו מתנשבת לא בקושי. בענין זה התערב גם ריב-מפלגות — ושנאת-אחים היא הקשה שבשנאות. והיהודים, שהורגלו במשך אלפי-שנים, שירדפו אותם, ושחלק מהם הושפע על-ידי הרדיפות ברוסיה, שוב אין גבול לרדיפותיהם כשיש להם הזדמנות לצרור את אחיהם. אבל כלום

יש באמת ענין למישהו בעשית „קדושים“ על-ידי רדיפות קשות? —

XVI. הספרים ראויים להשרף!

באיחור-זמן הגיעו לכאן הידיעות המפורטות בדבר שריפת-הספרים בגרמניה. הידיעות הן מבהילות: כתהלוכת-לפידיים ובלוית-תזמורת, נשמעים להכתה של הממשלה ההיטלרית וגיבלס בראשה, הביאו סטוקנסיים וסטודנטיות של האוניברסיטה הקרלינית, בניו ובנותיו של „עם המשוררים והפילוסופים ותלמידיה ותלמידותיה של האוניברסיטה, שהורו בה פיסה, שלינג, הגל ושוטנה ויא, ר, עשרים אלף ספר מנוחרי פרי היצירה היהודית ואף הנוצרית-החפשית — ובמצהלות-פראים, כההונים והוואגן דאליים לפנים, שרפו אותם אחד-אחד לשם יחוד הנאציסמוס והיטלר משיחו... חזרו ימיו של החליף עומאר ושריפת הספרייה האלבסנדרונית הגדולה.

ולב מי לא יתפלץ למקרא מעשי ברבריות כאלה? —

ואולם מחשבה אחת נוראה מנקרת במוחי:

אכן, ראויים הספרים, כל הספרים להשרף! — כי מה הועילו לנו הספרים בכלל? וכי אילמלא קאנט ופיכטה תגל ושליונג לא היו יכולים השעה-עשר מיליוני-גרמנים להצביע בעד היטלר וחבריו? וכי בלא ספריהם של שילר וגיסה, לסינג והקדר, היינה וקרנה, שניצלר ופייכטוואנגר, תומאס מאן וכימארק, איינשטיין ופרויד, ועוד ועוד, לא היתה יכולה

האינטליגנציה הגרמנית לראות, כיצד גוזלים לעין-השמש מעם מחוסר קרקע ושלטון את זכויותיו, את אפשרות-עבודתו, את הלחם מפי ילדיו – ולשתוק? – וכלום בלא פושקין ילרמונטוב, סורגניוב וטול-סטוי, דוסטויבסקי וצ'יכוב, וולאדימיר סולוביוב וקורו-לנקו לא היה יכול העם הרוסי, שנכנע לבולשוויקים ונותן להם לשלוט ברוסיה זה חמש-עשרה שנה, לעשות תועבות נוראות, שרק מעשי-היטלר יכולים להדמות אליהם? – למה הם, איפוא, כל הספרים הללו? לשם מי ולשם מה באו? מה תיקנו ולמי היטיבו? וכי גרעו מן האכזריות, העריצות, הפראות והוואנדאליות של האומות כמלוא-גימה? וכי הפראים, שאינם יודעים קרוא וכתוב כלל, עושים רעות גדולות לבני-מינם משעושים אנשי-התרבות המפוארים, „בהקני-

העולם הרוסיים או „עם-הפילוסופים הגרמני? ימר עליכן: כלום הנביאים, אפלטון, ישו, דאנט, שקספיר מנעו על-ידי ספריהם את בני-האדם קוראיהם ומעריציהם מלעשות מעשים, שהלב מתפלץ לשמעם? –

ולמה נתפלא, שבני-דורנו פסקו מלקרוא ספרים – וזולת עתונים או פורנו-גראפיה אין קהל-הקוראים הראוי לשם זה (יחידים בודדים יוצאים מן הכלל אינם באים בחשבון) קורא כמעט כלום, וקונה – לא כל שכן? ולמה נשתומם, שסטודנטים וסטודנטיות של האוניברסיטה הברלינית, חניכי-הספרים וחניכותיהם, שורפים עשרים אלף ספר, שאין בהם הימננות לוואנדאליות ולעריצות? – הרי אף הספרים הללו לא שינו כלום ולא תיקנו כלום – ולמה לא יהיו נידונים לשריפה? –

יוסף קלוזנר